

RESTRUKTURYZACJA PRZEDSIĘBIORSTW

Analiza i omówienie postępowań
restrukturyzacyjnych za III kwartał 2020 roku.

PARTNER

MGBI

Szanowni Państwo

Coraz większego zainteresowania problematyką postępowań restrukturyzacyjnych nie można tłumaczyć wyłącznie trwającym kryzysem gospodarczym. Istotna jest również rosnąca wiedza przedsiębiorców w zakresie prawa i finansów. To bardzo dobry znak, ponieważ wykorzystanie istniejących procedur restrukturyzacyjnych, z korzyścią zarówno dla dłużników jak i wierzycieli, powinno stać się istotnym narzędziem służącym poprawie sytuacji gospodarczej.

Opracowany przez nas raport odpowiada na liczne pytania podmiotów zainteresowanych otwarciem postępowań restrukturyzacyjnych. Wiele interesujących informacji znajdą w nim również doradcy restrukturyzacyjni, prawnicy, przedstawiciele firm windykacyjnych, banków i innych instytucji finansowych, a także analitycy monitorujący kondycję finansową przedsiębiorstw.

Raport będziemy wydawać cyklicznie i zawsze będzie on zawierał najważniejsze informacje i statystyki dotyczące zakończonego kwartału. Dodatkowo będziemy w nim omawiać wybrane zagadnienia dotyczące prawa restrukturyzacyjnego i praktyki prowadzonych postępowań. Raport będzie publikowany na naszych stronach internetowych a jego najważniejszymi tezami postaramy się zainteresować media ogólnopolskie.

Zachęcamy Państwa do lektury i przesyłania uwag.

Z poważaniem

Mariusz Grajda
Partner Zarządzający,
Członek Zarządu MGW CCG

Zmiany i nowości w prawie restrukturyzacyjnym wprowadzone w III kwartale 2020 roku	4
Analiza otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w III kwartale 2020 roku	
Ilość otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w III kwartale 2020 roku	5
Rodzaje otwartych postępowań restrukturyzacyjnych	7
Struktura branżowa firm decydujących się na otwarcie postępowań restrukturyzujących	9
Forma prawna firm w procesie postępowań restrukturyzacyjnych	11
Doradcy Restrukturyzacyjni	12
Analiza umorzonych i zatwierdzonych postępowań w III kwartale	
Ilość umorzonych postępowań restrukturyzacyjnych	13
Ilość zatwierdzonych układow w postępowaniach restrukturyzacyjnych	14
Stopień redukcji odsetek i kapitału w postępowaniach restrukturyzacyjnych	14
Maksymalne okresy spłaty wierzytelności objętych układem w zatwierdzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych	15
Wprowadzone zmiany w prawie restrukturyzacyjnym, czy powinny obowiązywać tylko w czasie pandemii?	16
Autorzy raportu	19

Zmiany i nowości w prawie restrukturyzacyjnym wprowadzone w III kwartale 2020 r.

W mijającym kwartale najważniejszymi wydarzeniami na rynku restrukturyzacyjnym były wejście w życie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego oraz uchwalenie „**Ustawy o pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców**”.

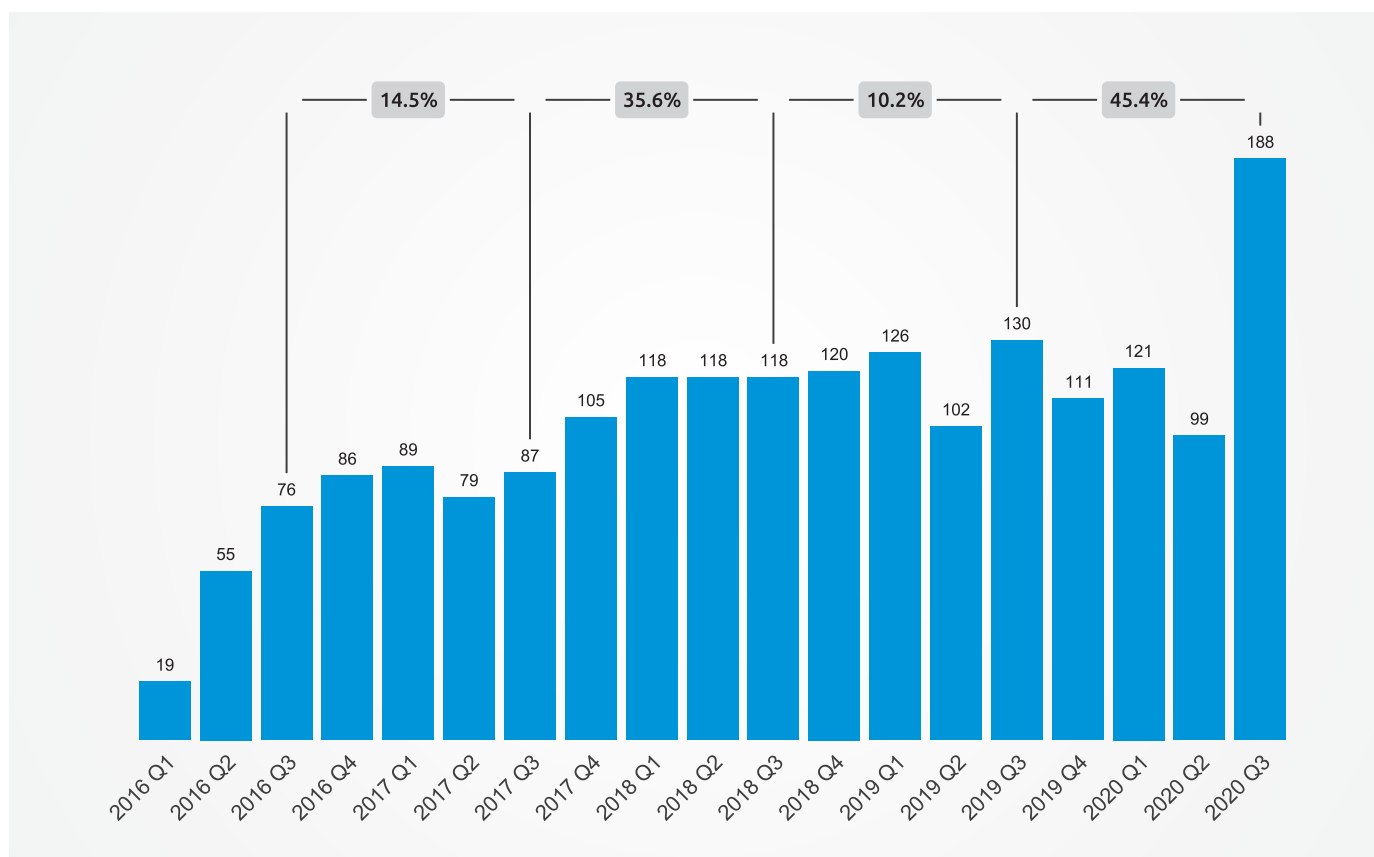
Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne zostało wprowadzone w ramach ustawy „Tarcza kryzysowa 4.0” i obowiązuje do 31 czerwca 2021 roku. Trwają jednak prace legislacyjne zmierzające do włączenia tego rodzaju postępowania do palety stałych rozwiązań zawartych w prawie restrukturyzacyjnym. Najważniejsze zalety tego rozwiązania to prosta procedura i krótki czas otwarcia postępowania. Pozwala to na zmniejszenie obciążenia wydziałów upadłościowych w sądach rejonowych. Dane zawarte w raporcie wyraźnie wskazują, że ten rodzaj postępowania cieszy się coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorstw. Zmniejsza się natomiast ilość przyspieszonych postępowań restrukturyzacyjnych.

W sierpniu tego roku weszła w życie „Ustawa o pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców” a od września Agencja Rozwoju Przemysłu rozpoczęła przyjmowanie wniosków. Najważniejszą korzyścią, jaką mogą odnieść przedsiębiorcy jest uruchomienie mechanizmu finansowania w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego. Brak środków na przygotowanie i wdrożenie skutecznych planów restrukturyzacji do tej pory był istotnym problemem przedsiębiorców. Wypełnienie tej luki może oznaczać, że z biegiem czasu coraz większa ilość postępowań będzie kończyć się zatwierdzeniem układu. Procedury związane z otrzymaniem i wykorzystaniem pomocy niestety są dość skomplikowane i najczęściej wymagają profesjonalnego wsparcia w procesie przygotowania dokumentacji.

Ilość otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w III kwartale 2020 roku

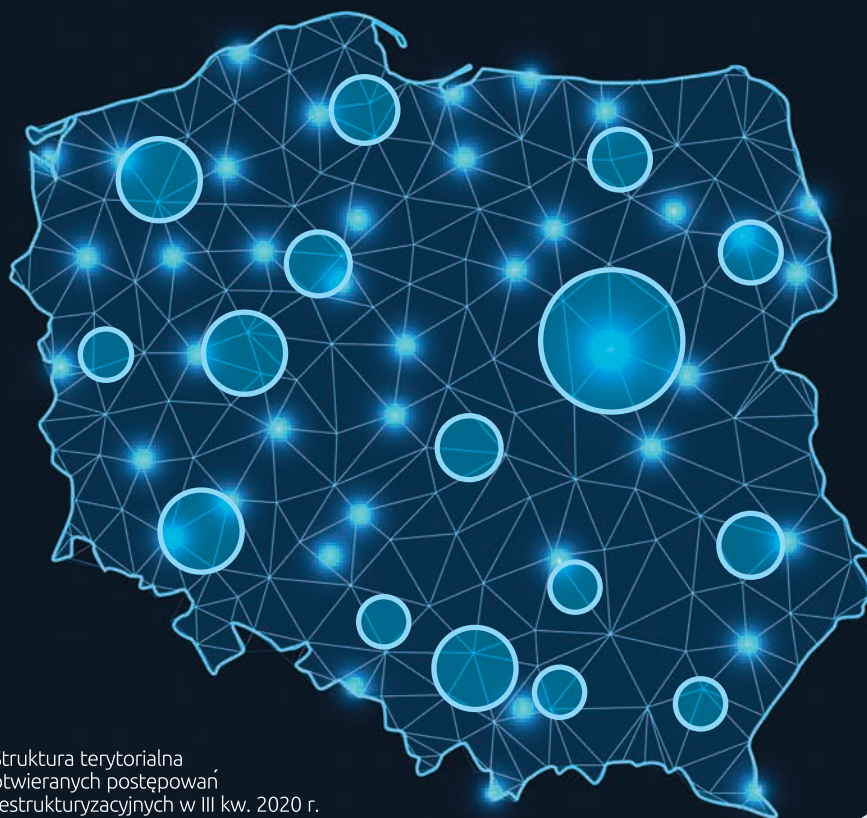
Znaczący wzrost ilości otwartych postępowań restrukturyzacyjnych dla osób z branży nie jest zaskoczeniem. Podyktowany jest on kilkoma nakładającymi się na siebie czynnikami. Od początku pandemii przewidywano, że skutki wprowadzonego lockdownu będą negatywnie oddziaływać na kondycję wielu przedsiębiorców. Pewna część branż szczególnie dotkliwie odczuła efekt wprowadzanych ograniczeń. Wraz z zakończeniem zakazów, rynek nie powrócił do stanu sprzed pandemii. Udostępniona pomoc w ramach tarczy finansowej i antykryzysowej niewątpliwie wsparła część przedsiębiorstw, ale w stosunku do branż szczególnie narażonych na negatywne skutki pandemii, zadziałała jedynie jako czynnik opóźniający niewypłacalność. Kolejnym czynnikiem wpływającym na znaczne zwiększenie ilości otwartych postępowań jest uruchomiony pod koniec II kwartału w ramach tarczy antykryzysowej 4.0 nowy rodzaj postępowania restrukturyzacyjnego (uproszczone postępowanie o zatwierdzenie układu zwane dalej UPOZO).

Otwarcie bowiem uproszczonego postępowania jest stosunkowo łatwe i nie wymaga decyzji sądu. Stąd też wielu przedsiębiorców, którzy do tej pory zwlekali z uruchomieniem postępowań, sięgnęła po ten rodzaj restrukturyzacji. W naszej ocenie oba te czynniki nadal będą istotnie wpływać na ilość otwieranych spraw, co winno przełożyć się na kolejny istotny wzrost w IV kwartale br. W perspektywie najbliższego półrocza przewidujemy iż ilość niewypłacalności będzie gwałtownie się zwiększać. Istotnym znaczeniem może być fakt iż w II kwartale 2021 roku, wielu przedsiębiorców będzie musiało rozpocząć spłatę pożyczek udzielanych przez PFR. Szacuje się iż średni poziom umorzenia będzie wynosił jedynie ok. 40% w zamian za oczekiwane 75%. Krótki okres spłaty tego zobowiązania do PFR w połączeniu z kryzysem gospodarczym wywołanym COVID-19 będzie podstawowym czynnikiem gwałtownie zwiększającym ilość niewypłacalności.

Ilość otwartych postępowań restrukturyzacyjnych wg kwartałów

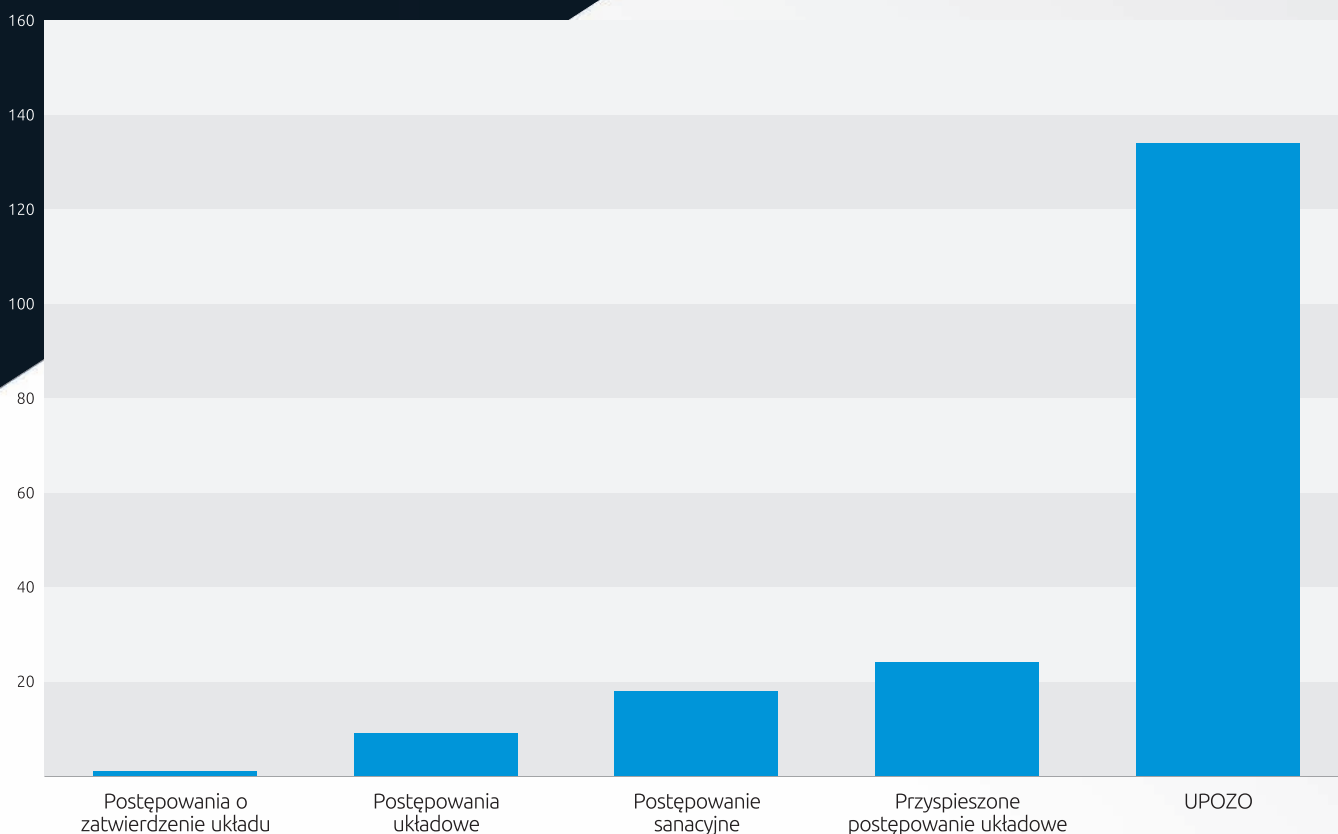
Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Struktura terytorialna otwieranych postępowań restrukturyzacyjnych w III kw. 2020 r.

Województwo	Otwarte postępowania
mazowieckie	51
śląskie	26
dolnośląskie	19
wielkopolskie	17
zachodniopomorskie	11
małopolskie	10
łódzkie	9
podlaskie	8
warmińsko-mazurskie	7
podkarpackie	6
kujawsko-pomorskie	5
opolskie	5
świętokrzyskie	5
lubelskie	4
pomorskie	4
lubuskie	1
SUMA	188

Źródło: MGW CCG, MGBI.
Dane wg publikacji w MSiG,
obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

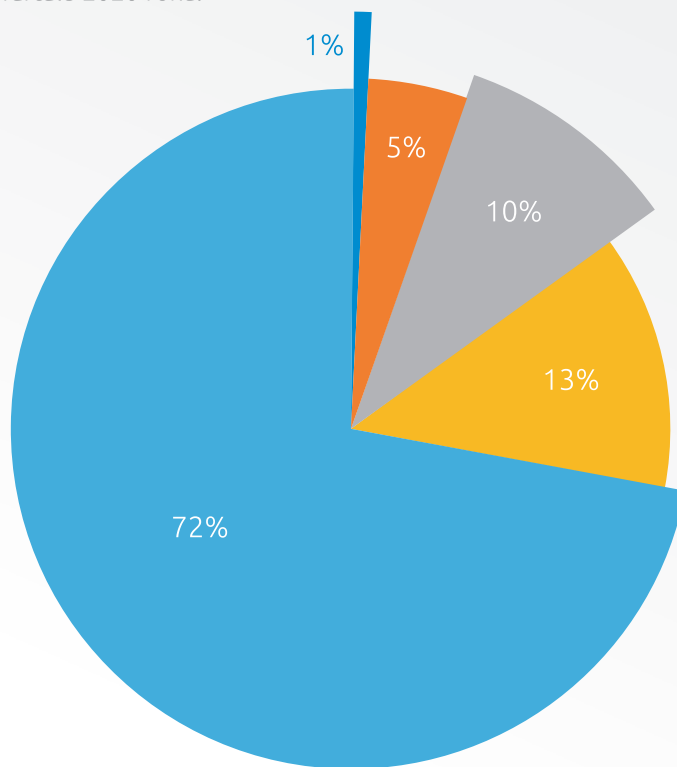
Rodzaj otwartych postępowań III kw. 2020 r.

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSiG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

- Postępowanie o zatwierdzenie układu
- Postępowanie układowe
- Postępowanie sanacyjne
- Przyspieszenie postępowania układowego
- UPOZO

Udział % otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w III kwartale 2020 r.

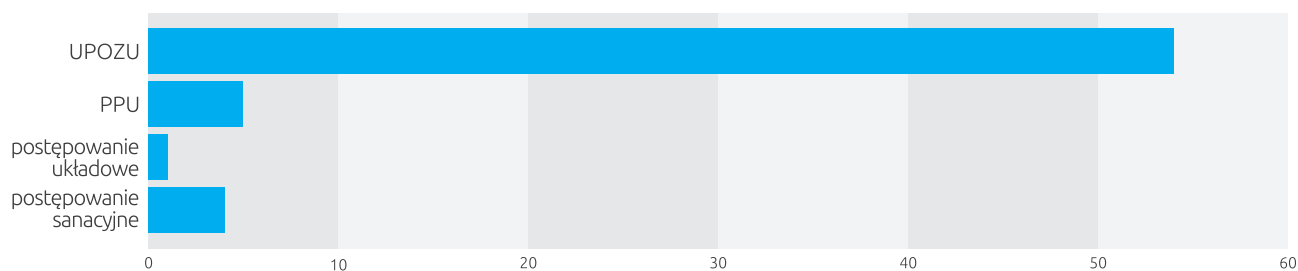
Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSiG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

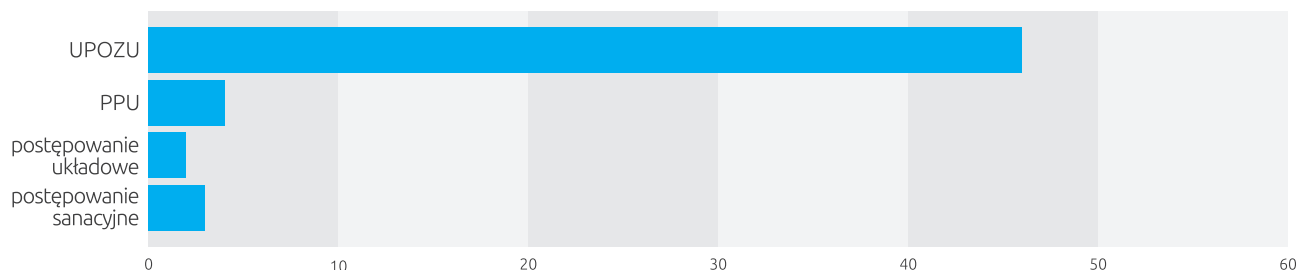
Rodzaje otwartych postępowań

Struktura otwieranych postępowań restrukturyzacyjnych wskazuje na rosnące zainteresowanie uproszczonym postępowaniem o zatwierdzenie układu (UPOZU).

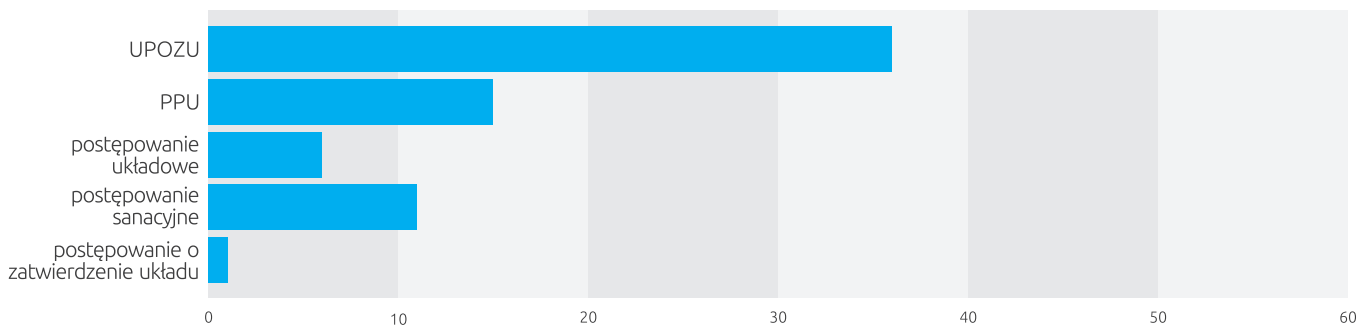
Wrzesień

Sierpień

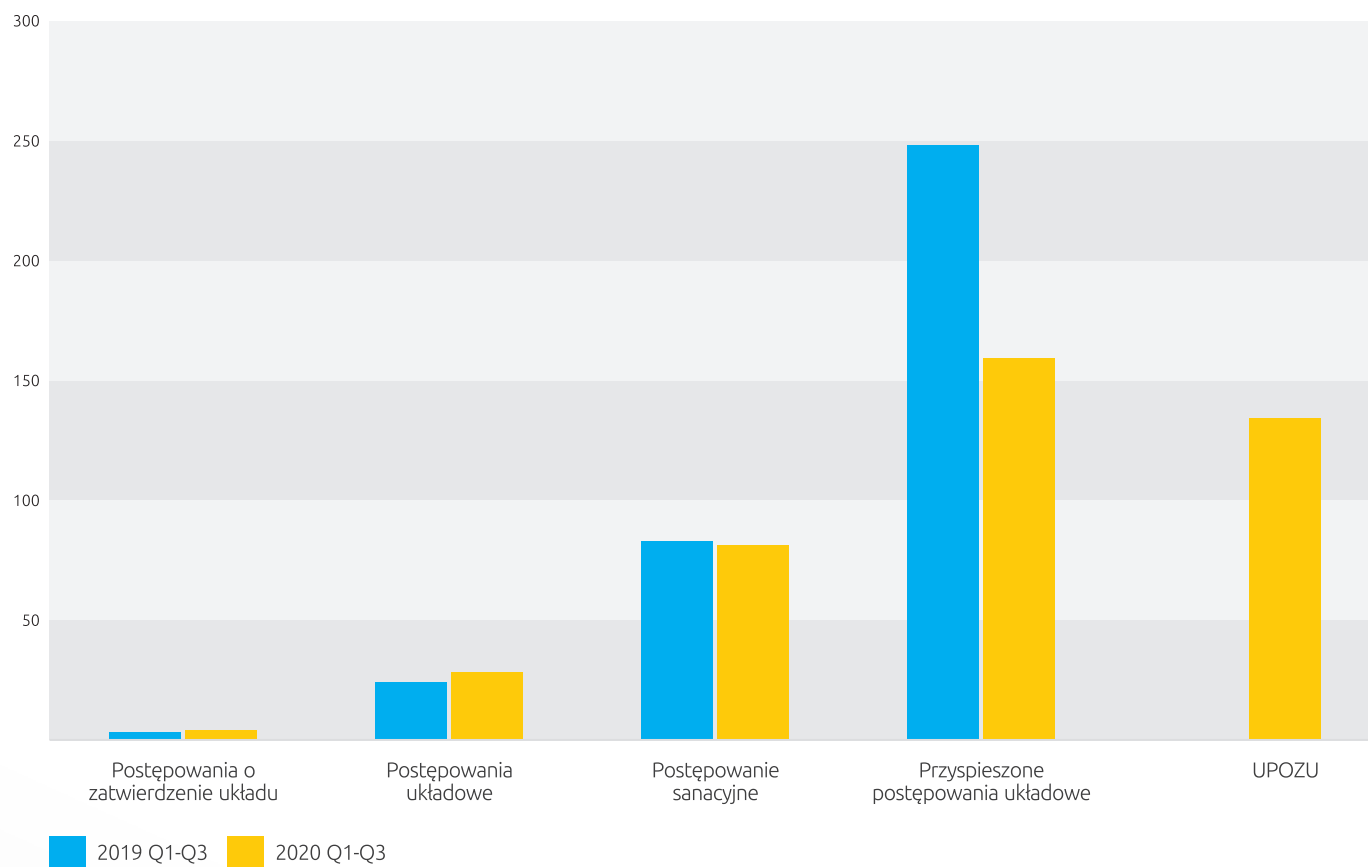
Lipiec

Ilość otwartych postępowań w poszczególnych miesiącach III kwartału 2020 r.

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSiG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Pozytywne cechy tego postępowania (krótki termin do otwarcia, stosunkowo niski koszt, brak konieczności składania wniosku do sądu, objęcie układem wszystkich wierzycieli, w tym zabezpieczonych na majątku dłużnika, zawieszenie postępowań egzekucyjnych) przekładają się wprost na rosnącą ich ilość. Z miesiąca na miesiąc zwiększa się ilość nowych restrukturyzacji prowadzonych w ramach postępowań uproszczonych, a wzrosty miesięczne oscylują na poziomie ok. 20%. Należy się spodziewać utrzymania tego trendu w kolejnych miesiącach, tym bardziej iż sytuacja gospodarcza przedsiębiorstw nadal będzie się pogarszać.

Otwarte postępowania Q1-Q3
2019 vs. 2020 rok

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSiG,
obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Porównując trzy kwartały 2019 roku do trzech kwartałów roku 2020, można zauważyć iż ilość nowo otwieranych postępowań układowych jak również sanacyjnych jest na porównywalnym poziomie. Znacznie maleje natomiast ilość otwieranych przyspieszonych postępowań układowych. Jest to konsekwencją wejścia w życie uproszczonego postępowania. Skutki otwarcia jednego i drugiego postępowania są porównywalne (różnią się w zakresie wierzytelności które obejmowane są układem z mocy prawa, jak również ewentualnego zawieszenia postępowań egzekucyjnych), a czas otwarcia postępowania jak również jego koszty są znacznie niższe w przypadku postępowania uproszczonego. W naszej opinii w przyszłych okresach, należy się spodziewać dalszego spadku otwieranych przyspieszonych postępowań restrukturyzacyjnych, na rzecz postępowań uproszczonych.

Pojawiające się jednorazowe wzrosty otwieranych postępowań sanacyjnych i przyspieszonych w miesiącu lipcu, prawdopodobnie wynikają z faktu zawieszenia w miesiącach marzec-maj br. biegu przewidzianych przepisami prawa terminów procesowych i sądowych z jednoczesnym wskazaniem iż rozpatrywanie wniosków restrukturyzacyjnych winno być przez sądy traktowane jako tzw. sprawy pilne.

Wykonanie tych zaleceń spowodowało wzrost rozpatrywanych wniosków, co miało swoje przełożenie na większą ilość otwartych postępowań w miesiącu lipcu. Jest to jednak w opinii analityków zdarzenie jednorazowe nie skutkujące kontynuacją w kolejnych miesiącach.

Struktura branżowa

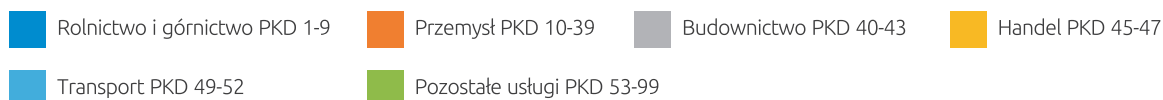
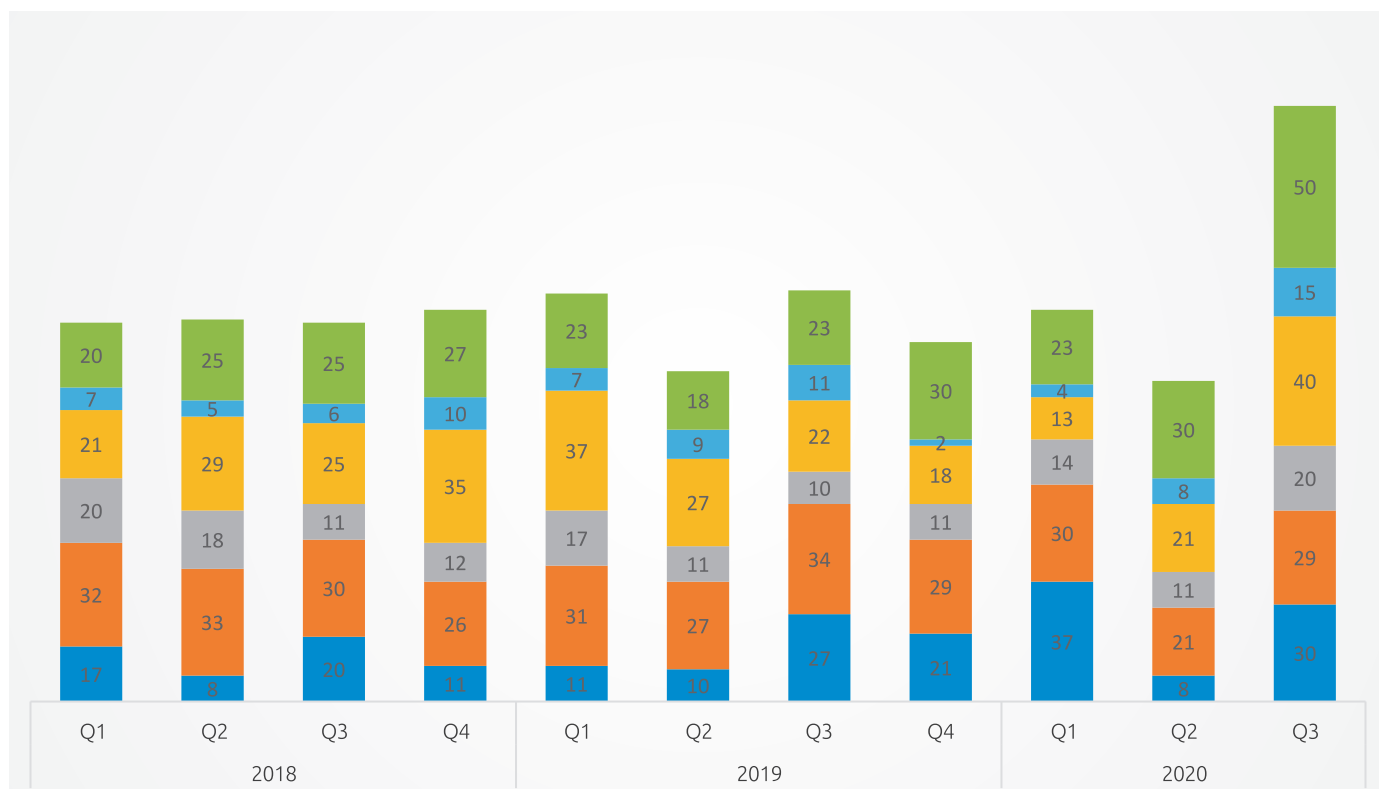
W strukturze branżowej firm otwierających postępowania restrukturyzacyjne widoczne są już pierwsze efekty pandemii.

Duży wzrost ilości otwieranych postępowań odnotowuje branża handlowa. W III kwartale br. była to największa grupa przedsiębiorstw decydujących się na uruchomienie restrukturyzacji. W grupie tej istotną część stanowią firmy zajmujące się sprzedażą odzieży. Najczęściej są to małe i średnie przedsiębiorstwa, które nie sprostały wyzwaniom rynku i nie mogły skutecznie konkurować w segmencie e-commerce. Wśród tej grupy firm pojawiają się już jednak bardziej rozpoznawalne brandy modowe co może świadczyć o tym że oferowane wsparcie w ramach tarcz antykrzysowych jak również tarczy finansowej nie były wystarczające dla tej części gospodarki, w szczególności z nadal utrzymującymi się wysokimi stawkami czynszu w galeriach handlowych. Drugą co do wielkości grupą firm wszczynających postępowania w branży handlowej są podmioty operujące na rynku motoryzacyjnym.

Rolnictwo jest kolejną branżą najczęściej decydująca się na otwarcie postępowań restrukturyzacyjnych. Od dłuższego czasu pod tym względem utrzymuje się w czołówce. Można zaobserwować wpływ sezonowości, wskazujący na rosnącą ilość niewypłacalności w tej branży w III i IV kwartale.

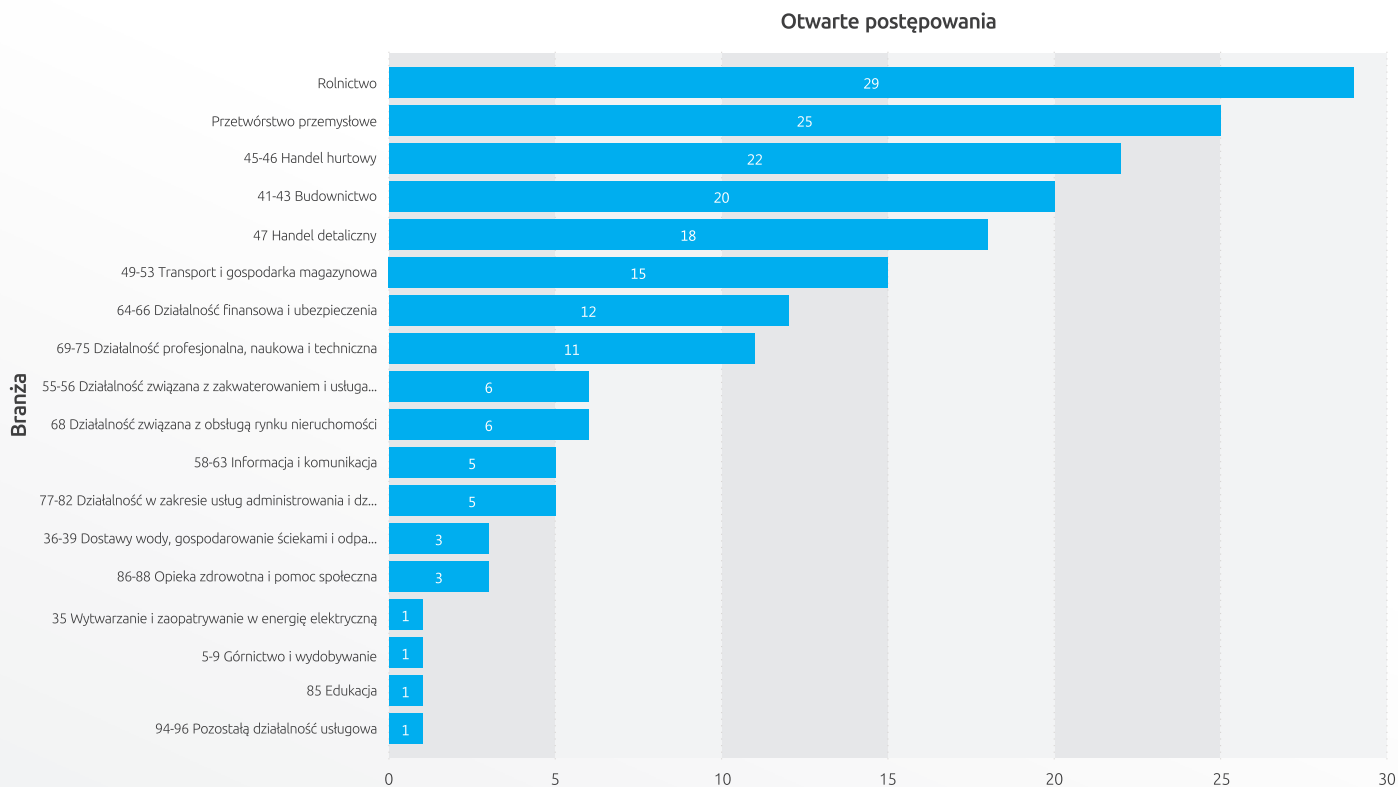
Istotną grupą firm decydujących się na uruchomienie procesu restrukturyzacyjnego jest również branża przetwórstwa przemysłowego, co jednak również jest kontynuacją wcześniej obserwowanego trendu.

Bardzo niepokojącym natomiast zjawiskiem jest istotny wzrost niewypłacalności w branży budowlanej. Ten sektor zawsze był stabilizatorem koniunktury, więc istotny wzrost w tym segmencie musi szczególnie budzić obawy. W III kwartale 2020 otwarto najwięcej postępowań restrukturyzacyjnych w stosunku do firm z tej branży od początku 2018 roku. W zdecydowanej większości są to firmy zajmujące się budową budynków mieszkalnych (ponad 80%), a otwarcie tych postępowań w większej części miało miejsce w sierpniu i wrześniu, czyli w pełnym sezonie budowlanym. Wpływ na to może mieć również fakt iż w okresie pandemii znacznie zmniejszyła się podaż pracowników zagranicznych, którzy masowo uzupełniali wakaty w firmach budowlanych.

Struktura branżowa postępowań restrukturyzacyjnych

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

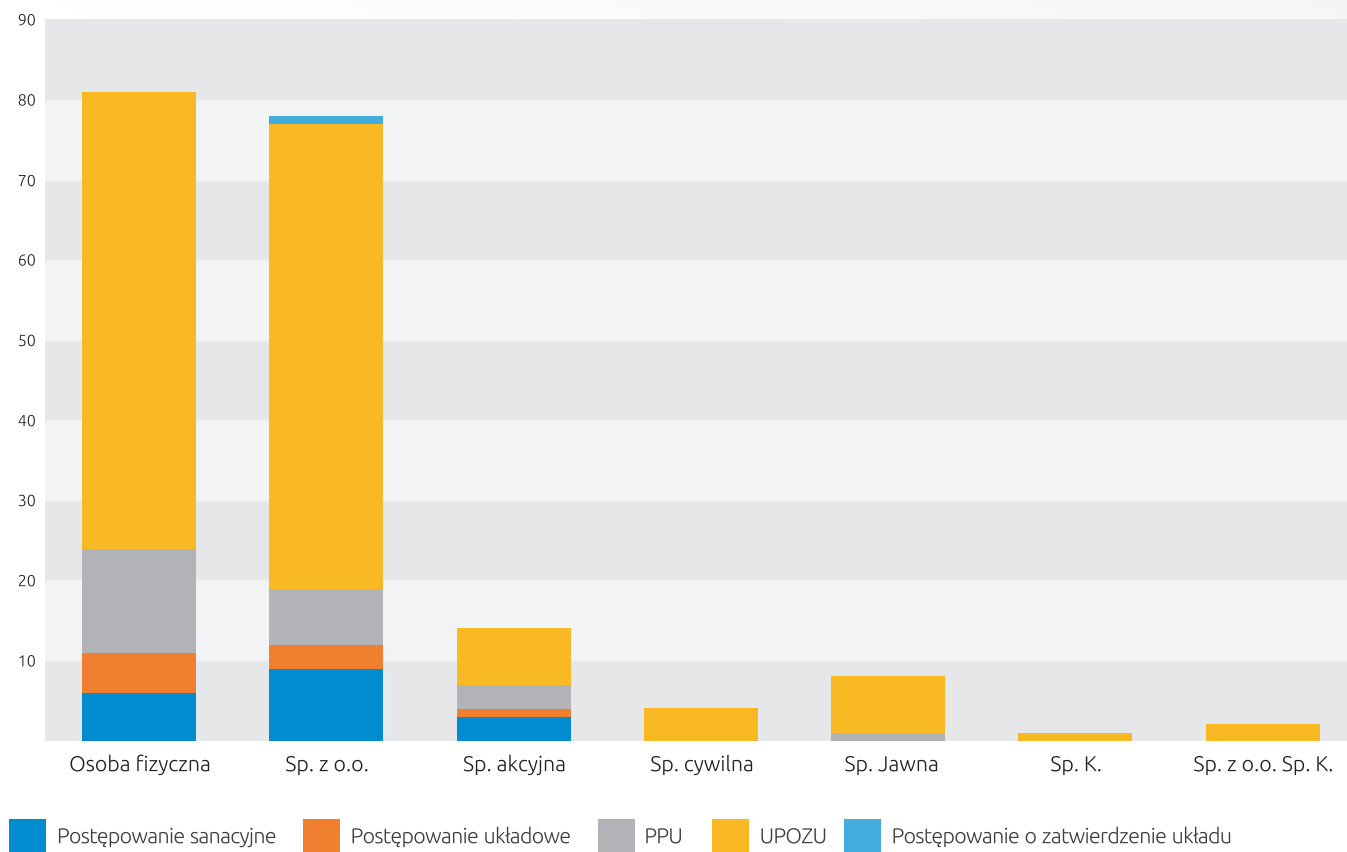

Ilość otwartych postępowań w III kwartale wg branż

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Forma prawna podmiotów otwierających postępowania

W III kwartale największą grupą podmiotów otwierających postępowania są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (43% wszystkich rozpoczętych postępowań) i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (41%).

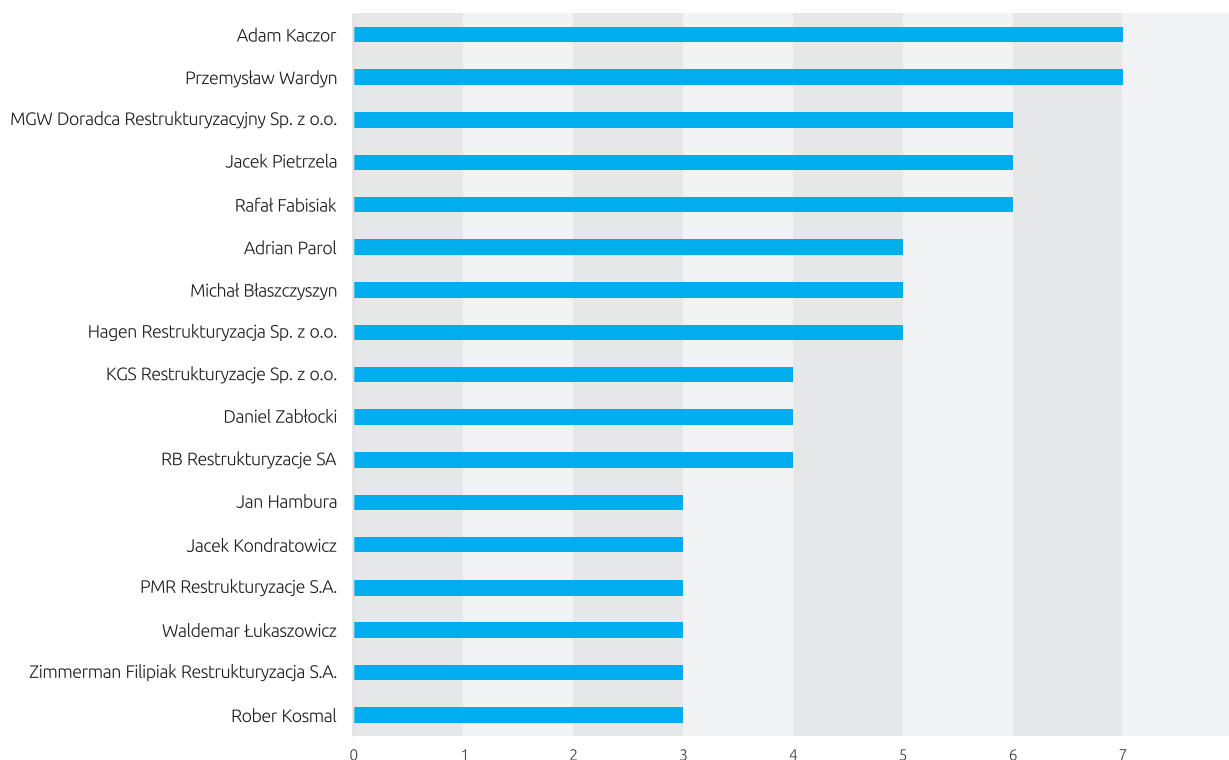
Ilość postępowań w podziale na formę prawną

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Mając na uwadze dużą dysproporcję w ilości zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (ponad 3 mln podmiotów) do ilości zarejestrowanych spółek z o.o. (ok. 424 tys. firm) jest to pewnym zaskoczeniem. Wyjaśnieniem może być fakt iż osoby fizyczne wybierają często inną formę rozwiązywania problemów niewypłacalności co może oddziaływać na tą statystykę.

Aktywność doradców restrukturyzacyjnych

Uproszczone postępowanie o zatwierdzenie układu umożliwia Dłużnikowi wybór doradcy restrukturyzacyjnego, który będzie w trakcie postępowania wykonywał funkcję nadzorcy. Skutkuje to bardziej równomiernym niż w poprzednich okresach rozłożeniem ilości prowadzonych spraw przez poszczególnych doradców.

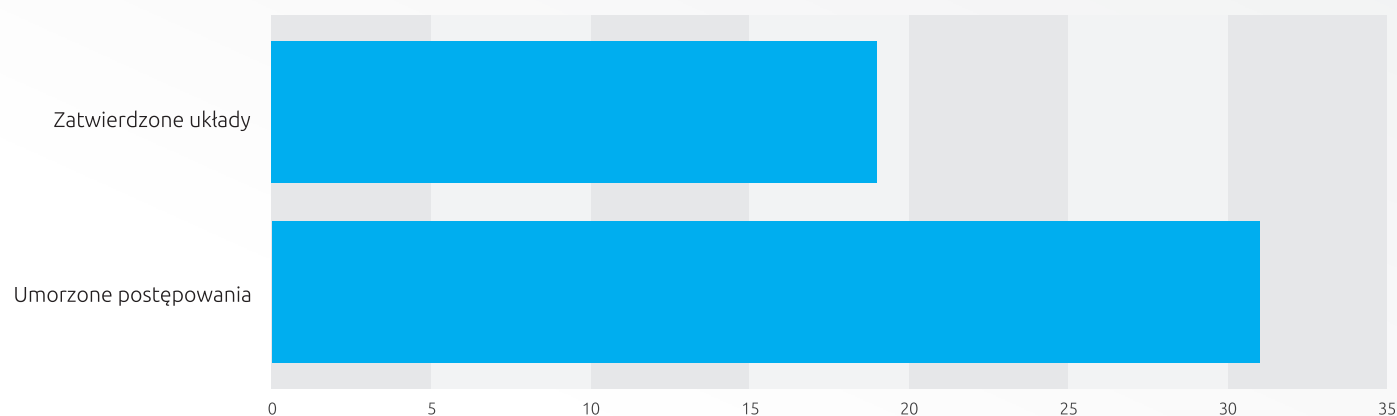

Ilość otwartych postępowań restrukturyzacyjnych w podziale na doradców restrukturyzacyjnych (Doradcy wyznaczeni na Nadzorców bądź Zarządców w co najmniej 3 postępowaniach)

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSiG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

W III kwartale, aż 109 doradców zostało wyznaczonych na funkcję nadzorców bądź zarządców w otwieranych postępowaniach restrukturyzacyjnych. 67% doradców zostało wyznaczonych do prowadzenia jednego postępowania restrukturyzacyjnego. Tylko 10% doradców objęło w III kwartale więcej niż 3 postępowania. Zasoby kadrowe do prowadzenia większej ilości postępowań restrukturyzacyjnych są zatem jeszcze znaczące. Na rynku doradców restrukturyzacyjnych można zaobserwować coraz większą profesjonalizację procesów, wyrażającą się rozbudowywaniem wysoce wykwalifikowanych kancelarii skupiających większą ilość doradców oraz towarzyszących im specjalistów z dziedziny restrukturyzacji przedsiębiorstw.

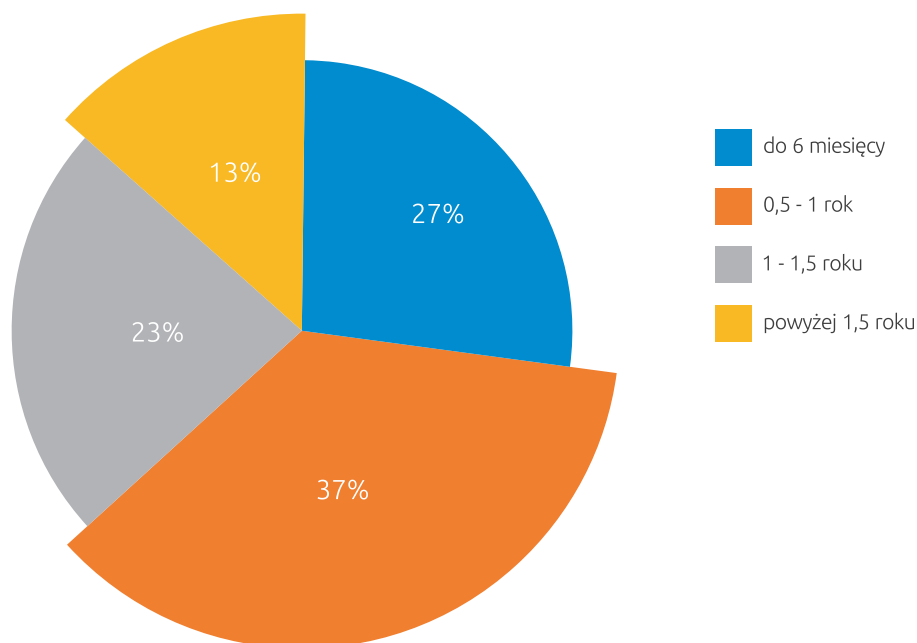
Ilość umorzonych postępowań w III kwartale

Ilość umorzonych postępowań w porównaniu do postępowań zawartych układem

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Nadal utrzymuje się przewaga umarzanych postępowań nad zatwierdzonymi układami. W III kwartale umorzono o 63% więcej spraw niż wydano orzeczeń w przedmiocie zatwierdzenia układu. Należy uznać iż jest to cały czas stosunkowo duży odsetek umarzanych spraw restrukturyzacyjnych. Świadczy to o stosunkowo niskiej efektywności prowadzonych postępowań, bowiem stanowi on około 30% średniej ilości otwieranych postępowań w poprzednich kwartałach. Większość z nich (64%) stanowiły przyspieszone postępowania układowe. Drugą co do rodzaju umarzanych postępowań były postępowania sanacyjne. Przedsiębiorcy dość długo próbują restrukturyzować firmy, nim ostatecznie postępowania zostają umorzone. 63% umorzeń następuje w okresie pierwszego roku od ich otwarcia, w tym czasie cały proces powinien się już zakończyć, a firma odzyskać stabilizację.

% umorzonych postępowań uwzględniający czas od ich otwarcia do dnia umorzenia

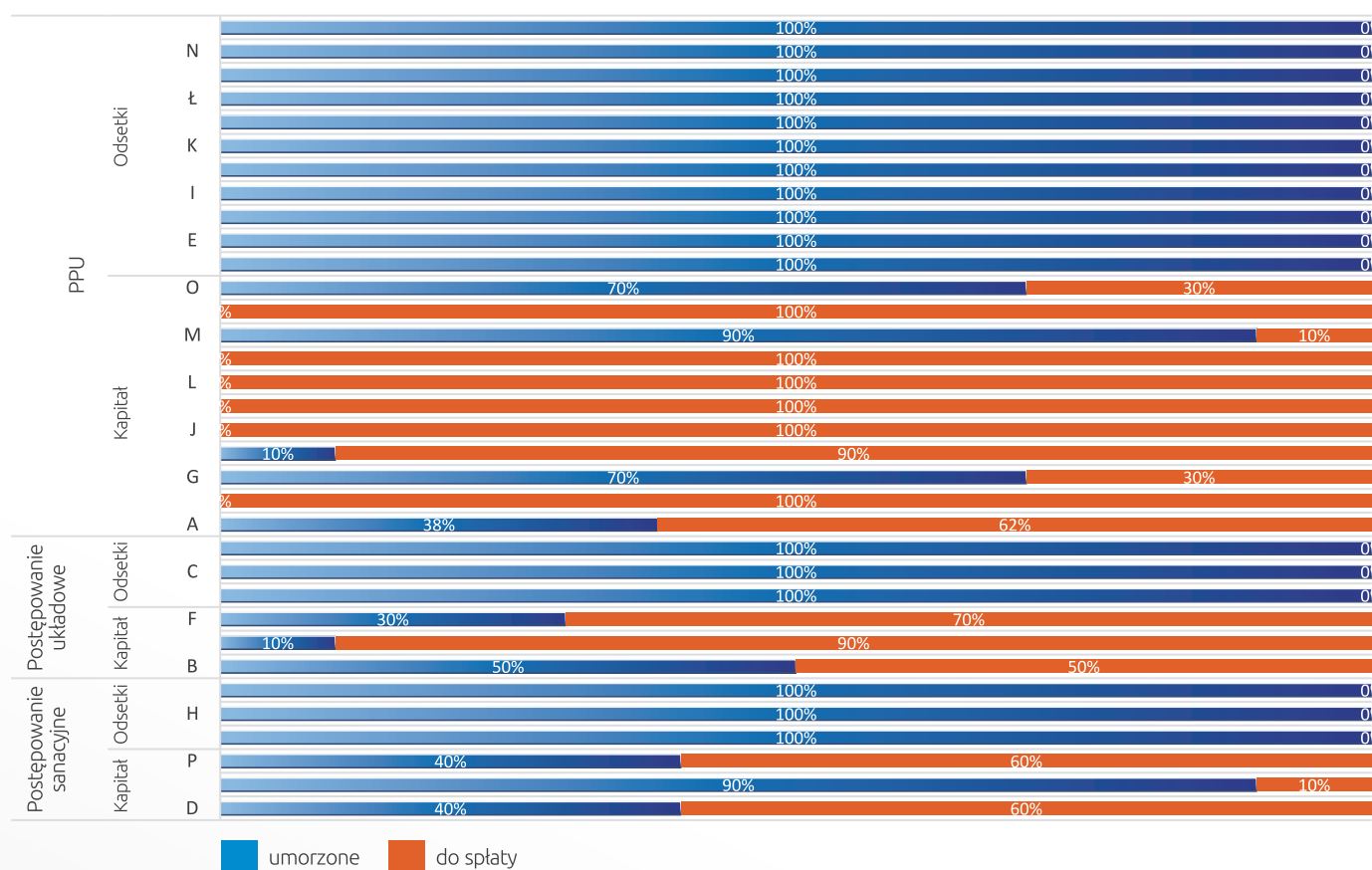
Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Jednym z powodów niskiej efektywności postępowań jest brak finansowania procesów restrukturyzacyjnych. W momencie wprowadzenia narzędzia umożliwiającego udzielenie pożyczki na sfinansowanie planu restrukturyzacji (ustawa o pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców) efektywność postępowań winna się poprawiać. Nie nastąpi to oczywiście od razu, dlatego też szacujemy poprawę tego wskaźnika dopiero w perspektywie przyszłego roku.

Ilość zatwierdzanych układów restrukturyzacyjnych

W III kwartale wydano 18 orzeczeń o zatwierdzenie układu. W większości dotyczy to przyspieszonych postępowań układowych (58%). Drugą co do wielkości grupą spraw w jakich następowało wydanie orzeczenia o zatwierdzenie układu to postępowania sanacyjne (21%).

Analiza zatwierdzonych układów może wskazywać na większą skłonność Wierzcicieli do popierania propozycji układowych, nawet jeśli zawierają one propozycje związane z częściowym umorzeniem długu podstawowego. W 100% spraw, które zakończyły się zatwierdzeniem układu w III kwartale br. wierzyciele popierali propozycje umorzenie odsetek karnych, opłat egzekucyjnych bądź kosztów postępowań sądowych. Co ważniejsze w ponad 52% zatwierdzonych układów, część Wierzcicieli zaakceptowała redukcję zadłużenia podstawowego, która wynosiła pomiędzy 10% a 90%.

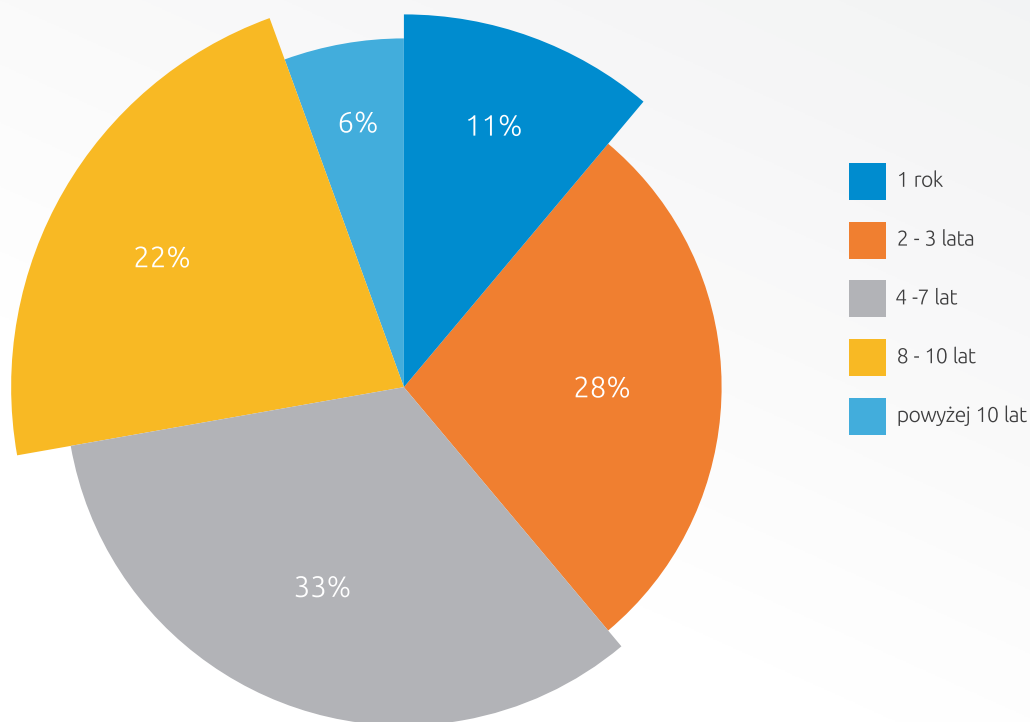

Procentowy poziom uzyskanego umorzenia odsetek i wierzytelności głównej w zatwierdzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSiG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

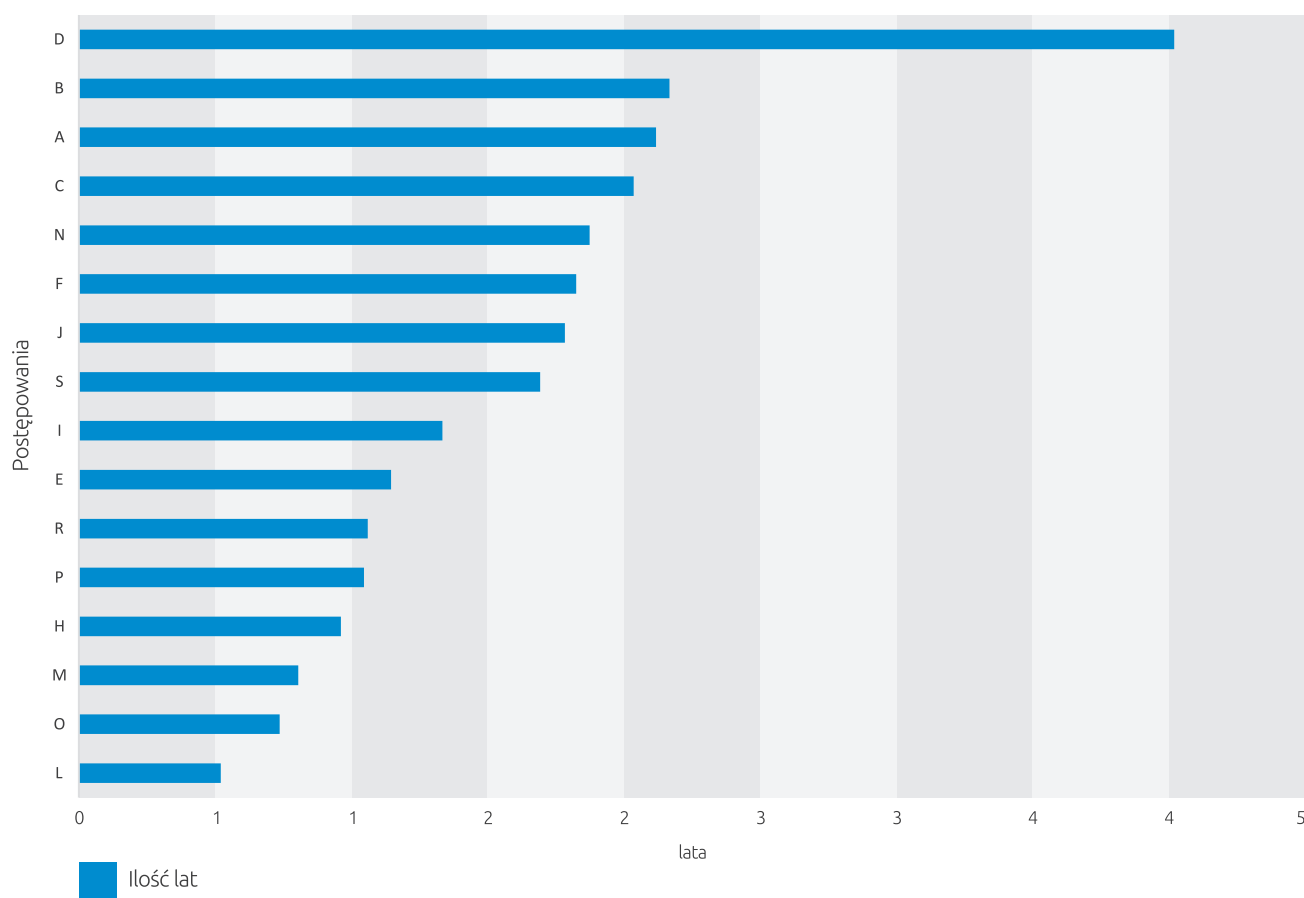
Zatwierdzane układy w zdecydowanej większości zawierały stosunkowo długi okres spłaty wierzytelności objętych układem. Ponad 37% spraw zawiera okres rozterminowania spłaty zobowiązań na okres dłuższy niż 5 lat, a najdłuższy okres na jaki wierzyciele wyrazili zgodę na rozłożenie spłaty to okres 17 lat

Zatwierdzenie układu w ponad 40% postępowań następuje dopiero po 2 latach od ich otwarcia. Okres ten jest bardzo długi gdyż same przyjęcie układu przez wierzycieli nie kończy procesu restrukturyzacji. Prace polegające na opracowaniu planu i negocjacje z wierzycielami powinny być prowadzone szybko i efektywnie.

Zatwierdzonych układów w podziale na okresy rozłożenia spłat wierzytelności objętych układem

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Okres trwania postępowań restrukturyzacyjnych w zatwierdzonych postępowaniach w III kwartale 2020 r.

Źródło: MGW CCG, MGBI. Dane wg publikacji w MSIG, obwieszczone do dnia 30.09.2020 r.

Wprowadzone zmiany w prawie restrukturyzacyjnym, czy powinny obowiązywać tylko w czasie pandemii?

Epidemia wywołana wirusem SARS CoV-2 bezsprzecznie ma bardzo duży wpływ na dane prezentowane w niniejszym raporcie. Dlatego pozwolę sobie troszeczkę szerzej opisać trzy, moim zdaniem, najbardziej istotne związane z tym kwestie.

Wbrew pozorom, w wyniku epidemii wcale nie nastąpiła fala upadłości. Dane dotyczące PKB są lepsze niż oczekiwano. Wydawać się by mogło, że skutki zamrożenia gospodarki nie są aż tak dotkliwe.

Tymczasem okazuje się, że pandemia stała się wytrychem uzasadniającym wszelkie negatywne zdarzenia i procesy zachodzące w gospodarce oraz u poszczególnych przedsiębiorców. Łatwo też wpaść w pułapkę pozornego bezpieczeństwa, ugruntowaną przez ustawodawcę przy okazji wprowadzenia poszczególnych „tarcz antykrzysowych”. Na przykład artykuł 15 zra tak zwanej ustawy covidowej zniósł wymagany termin złożenia wniosku o upadłość przedsiębiorcy w sytuacji niewypłacalności, która wystąpiła „z powodu COVID-19”. Wprowadził on też domniemanie, że jeżeli niewypłacalność powstała w czasie epidemii, to zaistniała „z powodu COVID-19”.

Jest to istotne o tyle, że obowiązek terminowego złożenia wniosku o upadłość jest jednym z elementów zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Oczywiście idea pomocy przedsiębiorcom dotkniętym skutkami epidemii jest z gruntu słuszna, jednak to lekarstwo może się okazać groźniejsze od choroby. Z mojej praktyki wynika, że przedsiębiorcy zwlekają ponad miarę ze zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Niestety, wprowadzenie przepisów prawa restrukturyzacyjnego wiele w tym względzie nie zmieniło. Czasem wręcz ten termin ulega dalszemu wydłużeniu, gdyż przedsiębiorca decyduje się na złożenie wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego w sytuacji, gdy nie ma już środków nawet na przeprowadzenie upadłości. Co więcej, postępowanie sanacyjne często jest traktowane na równi z samą upadłością. Stąd pewnie tak niski odsetek postępowań restrukturyzacyjnych zakończonych sukcesem, czyli zatwierdzeniem układu.

Przypomnijmy zatem ogólne przepisy, dotyczące ryzyka ponoszonego przez członków zarządów. W razie bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, członkowie zarządu odpowiadają całym swoim majątkiem osobistym, solidarnie ze spółką, za zobowiązania, które powstały w okresie pełnienia przez nich funkcji (art. 299 ksh i art. 116 ordynacji podatkowej).

Istnieją jednak przesłanki wyłączające tę odpowiedzialność. Są to:

1. Złożenie we właściwym czasie wniosku o upadłość, Otwarcie we właściwym czasie postępowania restrukturyzacyjnego,
2. Udowodnienie, że niezłożenie w terminie wniosku było niezawinione,
3. Wskazanie majątku, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie w znacznej części (ta ostatnia występuje tylko przy odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe z art. 116 ordynacji podatkowej).

Właściwy czas na złożenie wniosku to 30 dni od chwili utraty zdolności do regulowania swoich zobowiązań. Uważa się, że dłużnik stracił tę zdolność, jeśli opóźnienie w regulowaniu zobowiązań przekracza trzy miesiące. Jako niewypłacalność traktuje się również sytuację, w której zobowiązania przekraczają wartość majątku przedsiębiorstwa a stan ten utrzymuje się dłużej niż 24 miesiące. Odpowiedzialność zarządu powstaje, gdy opóźnia on moment złożenia wniosku.

Ustawodawca, w tak zwanych tarczach antykrzysowych, nie zmniejszył ani nie zawiesił w żadnym zakresie odpowiedzialności członków zarządów. Warto wziąć to pod uwagę, gdy podejmuje się różne niestandardowe decyzje w intencji ratowania firmy.

Wielu przedsiębiorców nie potrafi też poprawnie ocenić źródła swoich problemów i przyznać, że nie są one efektem epidemii. Jest to szczególnie niebezpieczne dla osób zarządzających spółkami handlowymi, u których niedopełnienie obowiązku może skutkować między innymi wystąpieniem odpowiedzialności majątkowej za zobowiązania zarządzanego podmiotu. Domniemanie wprowadzone wspomnianym wcześniej przepisem przenosi tylko ciężar dowodu dotyczącego przestanki niewypłacalności na wierzyciela. W niektórych przypadkach dowiedzenie, że niewypłacalność nie wystąpiła „z powodu COVID-19” nie będzie następczo wielu problemów. Stąd też poczucie bezpieczeństwa przedsiębiorców wytworzone przez wprowadzone przepisy może okazać się zgubne. A to tylko zagadnienia związane z odpowiedzialnością majątkową.

Jest jeszcze inny, szerszy aspekt tego zagadnienia. Ustawodawca podjął szereg działań, które miały zapobiegać negatywnym skutkom pandemii a jednym z nich jest tak zwana tarcza finansowa. Co do zasady jest ona odbierana pozytywnie. Spośród wszystkich podjętych działań jest to jeden z najlepiej działających elementów. Należy jednak zwrócić uwagę na pewien mankament, a mianowicie mechanizm umarzania pożyczki. W największym skrócie, aby uzyskać maksymalne umorzenie pożyczki, czyli 75%, należy utrzymać działalność oraz średnioroczne zadłużenie. Jeżeli do tego dodamy, że „powinniśmy” utrzymywać odpowiedni poziom straty na sprzedaży, to musimy sobie zadać pytanie, w jakiej kondycji będzie przedsiębiorca, który spełni wszystkie przesłanki niezbędne do maksymalnego umorzenia pożyczki.

Oczywiście zdaję sobie sprawę, że celem projektu było utrzymanie popytu w skali makro, co samo w sobie nie jest najgorszym pomysłem ale obawiam się, że skutek może się okazać odwrotny od zamierzonego. Przedsiębiorstwo „zarażone” niewypłacalnością, nie zostaje wyeliminowane z obrotu gospodarczego, tylko zaraża inne, zdrowe, ale osłabione epidemią przedsiębiorstwa, poprzez zaciąganie kolejnych zobowiązań. Pomoc dla przedsiębiorców była i jest w dalszym ciągu niezbędna, szczególnie w sytuacji administracyjnych ograniczeń dla działalności niektórych z nich, jednak należy zadać sobie pytanie, czy nie można jej skonstruować bezpieczniej. Czas jest wyjątkowy i wymaga wyjątkowych rozwiązań, jednak nie należy zapominać, że wprowadzenie rozwiązań zaburzających konkurencyjność na rynku, może wpływać niekorzystnie na jego równowagę. To paradoksalnie może spowodować wyeliminowanie podmiotów opartych na zdrowych podstawach i karanych za racjonalne podejście do prowadzonych przez siebie biznesów. Niestety, w mojej praktyce często spotykam się z podmiotami, które utrzymują na siłę parametry gwarantujące umorzenie środków z PFR, nie bacząc na to, że w dłuższej perspektywie może okazać się to zabójcze. Co gorsza, takie przedsiębiorstwo może pociągnąć za sobą swoich kontrahentów.

W tym aspekcie trudno obronić fakt, że przedsiębiorcy wykorzystujący narzędzia, jakie daje im prawo restrukturyzacyjne, zostali ukarani wyłączeniem z tego rodzaju pomocy. Mogą oni co prawda otrzymać środki pomocowe dzięki ustawie o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców ale jest to dla nich znacznie mniej korzystne rozwiązanie.

Na koniec kilka słów ku „pokrzepieniu serc”. Niewątpliwie pozytywnym skutkiem epidemii jest wprowadzenie regulacji dotyczącej tak zwanego uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego. Długość rozpatrywania spraw restrukturyzacyjnych jest poważnym mankamentem prawa restrukturyzacyjnego. Terminy przewidziane na rozpatrzenie wniosków są niezmiernie rzadko dotrzymywane. Dlatego wprowadzenie ochrony dłużnika bez konieczności wydawania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego jest niewątpliwie krokiem w dobrą stronę. Widać to po niezwyklej popularności tego rodzaju postępowania w trzecim kwartale tego roku. Należy mieć też nadzieję, że ta regulacja nie zniknie po 30 czerwca 2021 roku oraz zostanie na stałe wprowadzona do przepisów prawa restrukturyzacyjnego, co zachęci przedsiębiorców do bardziej racjonalnego podejścia do walki z niewypłacalnością.

MGW Corporate Consulting Group Sp. z o.o.

Spółką doradcza, tworzona przez specjalistów z różnych dziedzin finansów, prawa i konsultingu. Restrukturyzacja przedsiębiorstw jest jednym z kluczowych obszarów jej działania. Celem spółki jest pomoc każdemu przedsiębiorcy zagrożonemu lub borykającemu się z problemami finansowymi w swojej firmie.

Spółka odpowiada za proces planowania i wdrożenia odpowiednich procedur restrukturyzacyjnych. Do ich zadań należy min. opracowanie niezbędnych dokumenty, przygotowanie wniosku o otwarcie postępowania i opracowanie programu restrukturyzacyjnego oraz pełną pomoc przy jego wdrożeniu. Cały proces stale jest monitorowany i realizowany przez Interim Managerów - dużą grupę wysoce wykwalifikowanych doradców dobranych do każdego projektu zgodnie z ich umiejętnościami i doświadczeniem branżowym.

Postępowania restrukturyzacyjne prowadzone są przez spółkę córkę (MGW Doradca Restrukturyzacyjny), w której ulokowani są licencjonowani doradcy restrukturyzacyjni oraz prawnicy o specjalności w zakresie prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego.

Oprócz pomocy przy restrukturyzacji, MGW CCG wspiera firmy w budowaniu długofalowych, efektywnych i bezpiecznych relacji z bankami, firmami leasingowymi, faktoringowymi bądź innymi podmiotami świadczącymi usługi finansowe. W swoim zespole posiada również dział odpowiedzialny za business consulting (wyceny przedsiębiorstw, projekty M&A, przekształcenia spółek, prognozowanie finansowe, biznes plany).

Dysponując szerokim zespołem analityków, ściśle monitorujemy poszczególne rynki, w tym śledzimy na bieżąco statystyki rynku restrukturyzacyjnego. Spółka opracowuje raporty obejmujące wybrane zagadnienia, obejmujące oprócz rynku restrukturyzacyjnego, rynek leasingu oraz rynek komunikacji miejskiej.

Autorzy raportu

Mariusz Grajda

Partner Zarządzający
Członek Zarządu MGW CCG

Tomasz Ryżyński

Prezes Zarządu
MGW Doradca Restrukturyzacyjny

PARTNER

MGBI

Dane wykorzystane w raporcie pochodzą z Listy upadłości firm i upadłości konsumenckiej dostępnej w serwisie internetowym www.imsig.pl. Oferowana w ramach tej usługi baza danych zawiera ustrukturyzowaną treść ogłoszeń publikowanych w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (MSiG) wzbogaconą o informacje pochodzące z publicznych rejestrów działalności gospodarczej (KRS, CEIDG, REGON).

MGW Corporate Consulting Group Sp. z o.o.
ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
Tel: +48 22 292 81 11
e-mail: biuro@mgwccg.pl
www.mgwccg.pl